

De dolfijngroep: zorg voor (hoog)begaafde kinderen

TriVia biedt voor begaafde leerlingen in zogenaamde dolfijngroepen noodzakelijke begeleiding.

We hebben gekozen voor de benaming dolfijngroep. Een dolfijn is immers een intelligent, speels, gevoelig en sociaal dier. Dit zijn stuk voor stuk belangrijke kenmerken van de kinderen uit onze doelgroep: begaafde kinderen die naast het basis aanbod in de eigen groep behoefte hebben aan verdieping en verbreding.

Ongeveer twee uur in de week bezoeken ze de dolfijngroep, met meestal twee of drie jaargroepen tegelijk. Afhankelijk van de begeleiding die nodig is, is deze groep niet groter dan 10-18 kinderen. De kinderen krijgen les van een speciaal voor deze groep aangestelde leerkracht, die is gespecialiseerd op het gebied van hoogbegaafdheid of daarvoor wordt opgeleid.

Waarom een dolfijngroep?

In de dolfijngroep besteden we aandacht aan leervaardigheden, door middel van een verdiepend en verbredend lesaanbod en besteden we aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de 'dolfijnkinderen'. We ontwikkelen goede leer- en werkstrategieën en plezier in leren.

Leervaardigheden

Begaafde leerlingen hoeven voor de basisleerstof nauwelijks leer- en werkstrategieën in te zetten: ze doen veel intuïtief, leren repetities niet of op het laatste nippertje en scoren daarvoor ook nog voldoende. Ze leren op deze manier niet om te leren, werk te plannen, zich in te spannen enz. Als ze dat later in hun leven wel moeten doen, zorgt dat vaak voor grote problemen. Veel (hoog)begaafde leerlingen stranden

op het VO of op de universiteit en maken nooit hun studie af. Daarom krijgen de kinderen vanuit de dolfijngroep wekelijks een taak mee van ongeveer anderhalf uur, die ze in de eigen klas zelfstandig moeten maken. De tijd daarvoor wordt door de groepsleerkracht vrij gemaakt, door (te) makkelijke lesstof te skippen. In die tijd maken de kinderen hun weektaak. Als die niet op tijd af is, maken ze die thuis af.

Leren van fouten

Wanneer het leren van een leien dakje gaat, worden essentiële vaardigheden niet goed ontwikkeld. Fouten maken mag en moet: anders leer je niets. Dat is één van de motto's van de dolfijngroep. Het werk moet zo moeilijk zijn, dat er inspanning geleverd moet worden en dat

het ook wel eens niet lukt. Hulp vragen en toch doorzetten is dan het devies!

Onderpresteren, faalangst en perfectionisme voorkomen door breed aanbod

Te makkelijk werk kan bij leergierige kinderen ook leiden tot verveling in de klas. Zij kunnen veel meer aan en het is belangrijk dat ze ook hun plezier in het leren behouden. Anders is de kans op onderpresteren en het ontstaan van perfectionisme of faalangst aanwezig. Daarom is een verdiepend en verbredend aanbod op zijn plaats. Bij verbreden denken we aan Spaans, Italiaans, filosofie, programmeren en robotica. Dat zijn vakken die (meestal) niet standaard op de basisschool worden gegeven. In de dolfijngroep werken we vakoverstijgend in thema's over landen, de ruimte, steden, ed. Verder zijn er verdiepende taalprojecten, bijvoorbeeld kinderpoëzie en projecten waarbij iets ontworpen moet worden, zoals een spel of een fantasieland. Bij alle projecten wordt een beroep gedaan op het analytisch en creatief denken.

Er wordt ook veel aandacht besteed aan computervaardigheden; niet als doel op zich, maar ten dienste van een goede uitvoering van het werk.

Sociaal emotionele ontwikkeling

We besteden ook aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van

deze kinderen. Zij zijn daarin vaak verder dan andere kinderen en hebben meestal al een hoger spelniveau, en hechten vaak ook al meer waarde aan regels en afspraken waardoor makkelijk misverstanden ontstaan tijdens het spelen en werken met leeftijdgenootjes. De dolfijngroep is dan ook een plaats waar je even kunt samenwerken op je eigen niveau.

Het kan ook zijn dat de intellectuele ontwikkeling nog veel verder is dan de sociaal-emotionele ontwikkeling. We zien dan vaak kinderen met belangrijke levensvragen, die eigenlijk niet passen bij hun leeftijd, maar die ze wel hebben. Ook daar praten we met elkaar over.

Tot slot

Samenvattend besteden we in de dolfijngroep aandacht aan leren leren, door middel van een verdiepend en verbredend lesaanbod en besteden we aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de 'dolfijnkinderen'. We hopen dat ze zo met goede leer- en werkstrategieën en met plezier in leren naar het VO kunnen gaan.

Voor kinderen die zoveel capaciteiten in zich hebben dat het aanbod van de dolfijngroep nog niet genoeg is om aan hun educatieve behoeften te voldoen, starten we in het schooljaar 2017-2018 een pilot met bovenschoolse delfinogroep die naast de dolfijngroep nog een dag in de week bezocht kan worden. Voor informatie over deze groep verwijzen we u naar het tabblad over de delfinogroep.

Structuur

De structuur van de projecten en doelen is vastgelegd, onderwerpen komen om de vier, en soms om de twee jaar terug. Er is een vaste structuur gedurende

ieder schooljaar, om te zorgen dat er een evenwichtig aanbod is. Die structuur ziet er zo uit (zie schema hierna).

Structuur

	PERIODE 1	PERIODE 2		PERIODE 3	
		tot kerst	vanaf jan tot voorjaarsvakantie	Vanaf voorjaarsvakantie tot meivakantie	Van meivakantie tot zomervakantie
Aantal lesweken	10-12 weken	2-4 weken	6-7 weken	6-8 weken	8-10 weken <i>Afhankelijk van vakantiespreiding</i>
Omschrijving	Groot project	Kort project rond Kerst: creativiteit, kunst, cultuur <i>NB weinig huiswerk i.v.m. school-activiteiten</i>	Mindset of filosofie	Techniek of programmeren en taal	Project
Doelen	Projectdoelen Leren leren Computer-vaardigheden	Projectdoelen	Denkvaardigheid, sociaal emotioneel welbevinden	Onderzoekend leren Leren leren Projectdoelen	Projectdoelen Computervaardigheden

Breekweken

De eerste en de laatste schoolweken van het schooljaar en de week na periode 1 en 2 zijn breekweken. Dan wordt er geen lesgegeven. De dolfijnleerkrachten

gebruiken deze weken om te vergaderen, projecten te ontwerpen en uit te werken, portfoliogesprekken te houden.

Hoe selecteren we de kinderen?

Twee keer per jaar, na de afname van de Citotoetsen, selecteren we de kinderen voor de dolfijngroep. Dat is aan het eind van periode 2 en aan het eind van periode 3 (of net voor de start van periode 1). We doen dat aan de hand van de volgende criteria:

1. Goede resultaten

We kijken naar de gegevens van het leerlingvolgsysteem van Cito.

- Voor de vakken rekenen, begrijpend lezen en spellen moeten de kinderen per vak voor de laatste drie toetsmomenten minimaal 2x een I+ en 1x een I gehaald hebben.
- Voor de kinderen uit groep 3 nemen we in plaats van begrijpend lezen, technisch lezen als toets in het rijtje op. We willen dat ze minimaal AVI M5 hebben. Dan pas voldoet de verrijkinglijn van de leesmethode niet meer

2. Vermoeden van onderpresteren

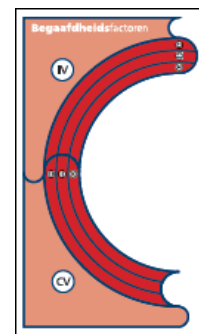
Het kan zijn dat begaafde kinderen

niet altijd in toetsen laten zien wat ze eigenlijk zouden kunnen. Bij het vermoeden van onderpresteren worden er vragenlijsten van het signaleringssysteem Surplus gebruikt. Deze lijsten worden door ouders, leerkrachten, en vanaf groep 5, ook door de leerlingen ingevuld.

De uitslag van deze lijsten wordt weergegeven in een cirkelmodel. De begaafdheidsfactoren kunnen 6 kwartcirkels vullen, met een onderscheid tussen intellectueel

vermogen en creatief

denkvermogen. Als er minimaal vijf van de zes gekleurd zijn bij ouders

en leerkrachten mag het kind in de dolfijngroep.

3. Capaciteitenonderzoek

Het kan zijn dat uit een onderzoek is gebleken dat een kind hoogbegaafd is, bijvoorbeeld door een intelligentieonderzoek. Ook dan gaat het kind naar de dolfijngroep.

4. 'Dubbel bijzonder'

Soms hebben kinderen een leer- of gedragsstoornis, terwijl ze ook (hoog)begaafd zijn. Bijvoorbeeld ADHD en (hoog)begaafdheid en dyslexie en (hoog)begaafdheid. Ook vormen van autisme in combinatie met (hoog)begaafdheid komen voor. Als het voor deze kinderen beter is om naar de dolfijngroep te gaan, zijn ook zij daar welkom.

Wanneer gaan kinderen weer uit de dolfijngroep?

- Als kinderen die op criterium 1 in de dolfijngroep zitten de vereiste scores niet meer halen, verlaten ze in principe de dolfijngroep. Als ouders of leerkrachten denken dat het toch een kind is dat in de dolfijngroep hoort, kan volgens criterium 2 alsnog geselecteerd worden.
- Als kinderen volgens criterium 2 in de dolfijngroep zitten, moet er na een jaar vooruitgang te zien zijn in hun

toets resultaten. Ze moeten minimaal 2x een I en 1x een II hebben voor rekenen, begrijpend lezen en spellen.

Zitten ze daaronder, dan verlaten ze de dolfijngroep, tenzij ze onder criterium 3 of 4 vallen. De prioriteit komt dan eerst bij het reguliere schoolwerk te liggen.

Portfolio

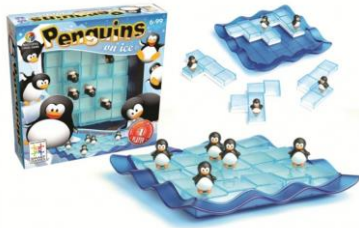

Vanaf het schooljaar 2016-2017 zijn we een pilot gestart met het werken met een portfolio om de groei van de kinderen in beeld

te krijgen. In januari 2017 is besloten om met alle kinderen met een portfolio te gaan werken. Het portfolio is nog in ontwikkeling.

De kinderen vullen zelf een door de leerkrachten ontworpen, digitaal, format in. Ook reflecteren ze daarin op wat ze

hebben gedaan en geleerd tijdens het project. Per project wordt dat nabesproken met de leerkracht. Als leerling en leerkracht het niet met elkaar eens zijn en blijven, wordt dat in het portfolio geschreven door het kind. Ouders kunnen ervan uitgaan dat als dat niet het geval is, de leerkracht het eens is met wat het kind in het portfolio heeft geschreven. In het portfolio worden ook delen van het werk opgenomen, of foto's ervan, als een voorbeeld van wat geleerd en gedaan is.

Kleuters

Kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong krijgen in de eigen groep uitdagend spel materiaal en werk aangeboden. De dolfinleerkrachten adviseren hiervoor de groepsleerkrachten.

Oudercontact

Informatiebrief

De ouders van 'dolfinkinderen' worden per project, dat is vijf keer per jaar, via een **informatiebrief** op de hoogte gebracht van de lesinhouden en de (groeps)doelen van de aankomende periode. Deze brieven worden per e-mail naar de ouders gestuurd. In deze mail krijgen de ouders ook de studieplanner van het kind meegestuurd. Vaak wordt een project afgesloten met een presentatie of tentoonstelling waar ook de ouders voor worden uitgenodigd.

Informatieavonden

Daarnaast zijn er twee algemene **informatieavonden** voor de ouders van de dolfinkinderen van alle scholen uit onze vereniging TriVia. Deze avonden vinden per toerbeurt op alle scholen plaats en iedereen is dan welkom. Van de ontvangende school is de directeur en de intern begeleider aanwezig. De avonden worden ingevuld door de dolfinleerkrachten. Ouders worden per mail voor deze avonden uitgenodigd.

Portfolio

De ouders krijgen in het ritme van de schoolrapporten (twee of drie keer per jaar) het portfolio mee waarin het kind heeft beschreven wat het geleerd heeft in de afgelopen periode, en waarin ook voorbeelden van het werk zijn opgenomen. Dit wordt ook per mail gestuurd.

Contact met (dolfin)leerkracht

Hoewel de kinderen in principe onder de verantwoordelijkheid van de groepsleerkracht vallen, en die het eerste aanspreekpunt is, kan er **altijd met de dolfinleerkracht contact gezocht worden** als daar reden voor is. Ouders kunnen altijd mailen en binnenlopen of een afspraak maken voor een **gesprek**.

We houden **geen 10-minutengesprekken** n.a.v. de portfolio's. Dat is praktisch gezien niet mogelijk omdat op al onze TriVia scholen die gesprekken in dezelfde periode vallen en de dolfinleerkracht onmogelijk over rond de 80 kinderen gesprekken kan voeren. Willen we dat doen, dan gaat dat ten koste van onderwijstijd. In overleg met de ouders is besloten hier niet voor te kiezen. Lessen gaan voor!

Foto's

Als er **foto's** zijn van activiteiten van de dolfingroep, dan worden deze op onze website geplaatst.

